

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 54

Vydána dne 19. října 1961

Cena 40 haléřů

OBSAH:

113. Vyhláška Ústřední rady odborů, kterou se vydávají směrnice o uvolňování pracovníků ze zaměstnání k výkonu funkce v Revolučním odborovém hnutí

113

VYHLÁŠKA

Ústřední rady odborů

ze dne 8. srpna 1961,

kterou se vydávají směrnice o uvolňování pracovníků ze zaměstnání k výkonu funkce v Revolučním odborovém hnutí

Posláním Revolučního odborového hnutí je aktivně se účastnit budování vyspělé socialistické společnosti, pomáhat vytvářet podmínky pro postupný přechod ke komunistické samosprávě. Pro splnění těchto vytyčených cílů získává Revoluční odborové hnutí co nejširší účast pracujících, pomáhá jim v politickém, odborném i kulturním růstu, zabezpečuje stále lepší podmínky pro jejich práci a život.

Odpovědné a náročné úkoly Revolučního odborového hnutí vykonávají a organizují statisíce dobrovolných funkcionářů volených orgánů, jejich komisí a zařízení v závodech, okresech, krajích i v ústředí převážně vedle svého zaměstnání a po své pracovní době. Široká organizátorská a výchovná práce odborové organizace, závažnost některých úkolů a podmínky jejich plnění však vyžadují, aby pracovníci byli v nutných případech vedením závodů, úřadů a ústavů k výkonu funkce v Revolučním odborovém hnutí uvolňováni z práce.

V zájmu společnosti a zkvalitňování činnosti odborových orgánů a organizací stanoví Ústřední rada odborů ve smyslu usnesení IV. všeodborového sjezdu a podle zákona č. 37/1959 Sb., o postavení závodních výborů základních organizací Revolučního odborového hnutí tyto jednotné a všeobecně platné směrnice pro uvolňování pracovníků z práce na jejich pracovištích k výkonu funkce v Revolučním odborovém hnutí:

Článek I

1. Funkce v Revolučním odborovém hnutí jsou funkce čestné a vykonávají se zásadně mimo pracovní dobu.

2. Výjimečně, pokud to povaha, naléhavost nebo rozsah plnění úkolů vyplývajících z činnosti základní organizace Revolučního odborového hnutí (dále jen „základní organizace“) nebo vyššího odborového orgánu vyžaduje, může být funkce vykonávána také v pracovní době. V takovém případě uvolnění vedení závodu funkcionáře z práce na jeho pracovišti na základě rozhodnutí nebo podnětu příslušného odborového orgánu, která jsou pro vedení závodu závazná.

Článek II

1. Vedení závodu uvolní pracovníka od práce na jeho pracovišti k výkonu funkce v Revolučním odborovém hnutí:

- a) příležitostně, případ od případu na dobu nezbytně nutnou na základě rozhodnutí závodního nebo místního výboru Revolučního odborového hnutí, popřípadě závodního důvěrníka (dále jen „závodní výbor“) nebo na pozvání či delegování vyššího odborového orgánu;
- b) trvale na předem stanovené pracovní dny v týdnu nebo na celou pracovní dobu, a to v obou

případech na dobu celého funkčního období nebo na jeho část podle návrhu členské schůze nebo konference základní organizace, po schválení okresní odborovou radou. O trvalém uvolnění pracovníka z práce na jeho pracovišti rozhoduje okresní odborová rada po vyjádření příslušného okresního výboru odborového svazu (tam, kde není okresní výbor odborového svazu, krajského výboru odborového svazu).

2. Pokud to vyžaduje potřeba plnění úkolů základní organizace na úseku administrativně technické činnosti, uvolní vedení závodu příležitostně nebo trvale potřebné pracovníky podle rozhodnutí závodního výboru.

3. Závodní výbor sám nezaměstnává žádné vlastní pracovníky a všichni uvolnění funkcionáři a pracovníci zůstávají v pracovním poměru k závodu a jsou v evidenčním počtu pracovníků závodu. Vedení závodu plní vůči těmto uvolněným pracovníkům všechny povinnosti vyplývající z předpisů pracovně právních, předpisů o nemocenském pojištění a důchodovém zabezpečení apod.

Článek III

Podmínky uvolnění odborových funkcionářů

1. Odborové orgány při rozhodování o uvolnění funkcionářů z práce na jejich pracovišti jsou povinny zkoumat skutečnou potřebu a účelnost uvolnění z hlediska naléhavosti úkolů, rozsahu a složitosti odborové činnosti základní organizace a organizační struktury závodu, přihlížet k nejvyšší hospodárnosti s odborovými i podnikovými prostředky. Případné schodky v rozpočtu základní organizace, které vznikly náklady na náhradu mezd trvale uvolněných funkcionářů, se neuhrazují z prostředků vyšších odborových orgánů.

2. Při rozhodování o trvalém uvolnění funkcionáře vycházejí odborové orgány ze zásady, že trvalé uvolnění je zcela výjimečné.

3. K trvalému uvolnění funkcionářů základní organizace na celou pracovní dobu mohou dát odborové orgány souhlas za těchto dalších podmínek:

- a) v základních organizacích, kde počet členů Revolučního odborového hnutí přesahuje 500, může být uvolněn jeden funkcionář. Není-li v takové základní organizaci nutno uvolňovat funkcionáře na celou pracovní dobu, může být funkcionář uvolněn také jen na některé, předem stanovené pracovní dny v týdnu, opakující se pravidelně po celé funkční období nebo jeho část;
- b) v základních organizacích s počtem od 2000 do 4000 členů Revolučního odborového hnutí mohou být uvolnění dva funkcionáři a na každé další 2000 členů může být uvolněn další funkcionář, celkem však nejvýše devět funkcionářů.

4. Uvolnění funkcionářů po skončení funkce budou zařazeni na dřívější pracovní místo nebo funkci,

kteřou zastávali před uvolněním. Není-li takové zařazení možné, protože pracovní místo nebo funkce byly v mezidobí zrušeny, budou zařazeni se souhlasem závodního výboru i na jiné pracovní místo nebo funkci odpovídající jejich kvalifikaci, znalostem a schopnostem.

5. Trvale uvolnění funkcionáři základních organizací a závodních kulturních zařízení Revolučního odborového hnutí vykonávají svou funkci v závodě nebo zařízení a podle potřeby plní i úkoly, jimiž je pověřil vyšší odborový orgán. Při takovém pověření uhradí těmto funkcionářům vyšší odborový orgán jízdné, nocležné a diety spojené s provedením úkolu, kterým byli pověřeni, podle „Směrnic Ústřední rady odborů o náhradách cestovních a stěhovacích a jiných výdajů pro funkcionáře a pracovníky ROH“. Vzájemná refundace náhrady mzdy za dobu takového pověření se mezi odborovými orgány neprovádí.

6. V závodech s vícesměnným provozem a kde je více než jeden uvolněný funkcionář základní organizace vykonávají funkcionáři své funkce podle směn.

Článek IV

Podmínky pro trvalé uvolnění pracovníků k výkonu administrativně technických prací

1. Pokud to vyžaduje rozsah činnosti závodního výboru, lze uvolnit k výkonu administrativně technických prací pro závodní výbor administrativního pracovníka závodu trvale buď na předem stanovené pracovní dny v týdnu nebo i na celou pracovní dobu.

2. K trvalému uvolnění na část pracovní doby, tj. na předem stanovené dny v týdnu, může dojít pouze v základních organizacích, kde je více než 500 členů Revolučního odborového hnutí. Na celou pracovní dobu lze trvale uvolnit jednoho administrativního pracovníka v základních organizacích, kde je více než 1500 členů. V základních organizacích, kde počet členů převyšuje 1500, lze trvale uvolnit pro výkon administrativně technických prací další pracovníky tak, aby na čtyři trvale uvolněné funkcionáře připadl jeden administrativní pracovník.

Článek V

Náhrada mzdy při příležitostném uvolnění

1. Pracovníkům, kteří byli příležitostně uvolněni k provedení úkolů vyplývajících z jejich odborové funkce v základní organizaci, k účasti na schůzích aktivu konaných i mimo závod, školení, konferencích a sjezdech nebo k provedení některých administrativně technických prací, poskytuje náhradu ušlé mzdy vedení závodu v téže výši jako při ostatních překážkách v práci. V případě, že se jedná o příležitostné uvolnění na souvislou dobu delší než jeden měsíc, poskytne jim vedení závodu.

náhradu mzdy stanovenou stejným způsobem jako při trvalém uvolnění.

2. Odborový orgán, z jehož podnětu došlo k příležitostnému uvolnění pracovníka, uhradí náhradu mzdy, kterou tomuto pracovníku vyplátilo vedení závodu včetně daně ze mzdy a příslušné částky pojistného nemocenského pojištění. Povinnost této náhrady vůči podniku odpadá, jestliže to stanoví zvláštní předpisy, nebo když uvolněný pracovník sám nebo jeho spolupracovníci nahradí zameškanou práci bez zvýšení osobních nákladů; u funkcionářů základní organizace odpadá povinnost náhrady také, když šlo o činnost, která bezprostředně souvisí s úkoly závodu.

Článek VI

Náhrada mzdy při trvalém uvolnění

1. Trvale uvolněným funkcionářům závodních a dílenských výborů se poskytuje náhrada mzdy ve výši výdělku, kterého by dosáhli při práci na svém pracovišti, nejvýše však do částky 2500 Kčs hrubého měsíčního výdělku. Tímto výdělkem se rozumí u pracujících s proměnlivými výděly průměrný měsíční výdělek dosažený v posledních 12 měsících před uvolněním za pravidelnou pracovní dobu.

Pokud funkcionář po část uvedené doby nepracoval pro důležitou překážku v práci jím nezaviněnou (nemoc, úraz, těhotenství, vojenská služba apod.), nepřihlíží se při výpočtu průměrného výdělku k této době. Došlo-li během posledních 12 měsíců u funkcionáře k trvalé změně základní mzdy, bere se za základ pro výpočet náhrady mzdy výdělek dosahovaný od této změny.

2. Došlo-li během funkčního období k zavedení nové mzdové soustavy v závodě nebo k jiné zásadní změně, stanoví se výše náhrady tak, aby odpovídala průměrnému výdělku, jehož dosáhli stejně kvalifikovaní pracovníci na dřívějším pracovišti trvale uvolněného funkcionáře od doby, kdy nabyla platnosti nová mzdová soustava, či provedení jiné zásadní změny.

3. Byl-li trvale uvolněný funkcionář znovu zvolen a uvolněn pro výkon funkce, bere se za základ výpočtu náhrady průměrný výdělek, jehož dosáhli stejně kvalifikovaní pracovníci na jeho dřívějším pracovišti v posledních 12 měsících před novým funkčním obdobím.

4. Při trvalém uvolnění pouze na určité dny v týdnu poskytne se uvolněnému funkcionáři poměrná část náhrady mzdy stanovená podle shora uvedených zásad.

5. Je-li nutné, aby byl uvolněný funkcionář zastupován v době své nemoci, mateřské dovolené, výkonu vojenské služby apod. jiným funkcionářem, který bude k tomuto účelu na tuto dobu dodatečně uvolněn, bude mu poskytnuta náhrada mzdy obdobným způsobem.

6. Měl-li uvolněný funkcionář před svým uvolněním vůči závodu nárok na odlučné, ubytovné a

podobné náhrady, poskytne mu je po dobu uvolnění rovněž závodní výbor, pokud trvají podmínky pro jejich výplatu. Závodní výbor poskytne uvolněnému funkcionáři také náhradu mzdy při povolání k výkonu vojenské služby, pokud k němu dojde v době jeho uvolnění.

7. Pracovníkům, kteří byli trvale uvolněni pro administrativně technické práce základní organizace, stanoví výši náhrady mzdy závodní výbor, a to tak, aby odpovídala mzdě stanovené pro takové práce ve mzdových předpisech platných pro závod.

Článek VII

Výplata náhrady mzdy při trvalém uvolnění

1. Náhradu mzdy trvale uvolněným funkcionářům a trvale uvolněným pracovníkům pro administrativně technické práce základní organizace vyplácí závodní výbor po srážce daně ze mzdy ze svých vlastních finančních prostředků. Částku sražené daně ze mzdy, jakož i pojistné nemocenského pojištění odvede závodní výbor vedení závodu, které zajistí potřebné zúčtování s národním výborem i se správou nemocenského pojištění. Případné dávky nemocenského pojištění vyplácí těmto uvolněným funkcionářům a pracovníkům rovněž závodní výbor, a to z prostředků nemocenského pojištění, přičemž zúčtování se správou nemocenského pojištění provádí závod.

2. Závodní výbor provádí výplaty podle předchozího odstavce na základě zvláštní výplatní listiny vyhotovené pro tyto pracovníky závodem, a to ve výplatních termínech v závodě obvyklých.

Článek VIII

Uvolňování pracovníků pro činnost kulturních a rekreačních zařízení a pro pionýrské tábory Revolučního odborového hnutí

1. Pro činnost kulturních zařízení lze pro některé funkce uvolnit trvale nebo přechodně příslušné funkcionáře, případně administrativní a technické pracovníky. O uvolnění pracovníků pro výkon funkce v kulturních zařízeních rozhoduje na návrh členské schůze nebo konference základní organizace, která kulturní zařízení řídí, okresní odborová rada po vyjádření příslušného okresního výboru odborového svazu (kde není okresní výbor, krajského výboru odborového svazu). O uvolňování pracovníků kulturních zařízení řízených vyššími odborovými orgány rozhoduje příslušný vyšší odborový orgán podle zvláštních směrnic.

2. Počet trvale uvolněných pracovníků pro kulturní zařízení se řídí jejich kapacitou, rozsahem činnosti a finančními možnostmi účastnících hospodářských a odborových organizací. Způsob uvolňování pracovníků, jejich pracovní a platové podmínky se řídí zvláštními směrnicemi Ústřední rady odborů „O pracovních a platových podmínkách pra-

covníků uvolněných pro práci v kulturních zařízeních ROH“.

3. Pro závodní rekreační zařízení a pionýrské tábory lze výjimečně uvolňovat ve smyslu této vyhlášky a podle pokynů Ústřední rady odborů pracovníky pro organizování kulturní a sportovní činnosti v závodních rekreačních střediscích a pro výchovnou, sportovní, popřípadě provozní práci v pionýrských táborech. O počtu uvolněných pracovníků pro výkon funkce v těchto zařízeních a o délce jejich uvolnění rozhoduje na návrh členské schůze nebo konference základní organizace okresní odborová rada po vyjádření příslušného okresního výboru odborového svazu (kde není okresní výbor, krajského výboru odborového svazu). Do uvedených funkcí se v pionýrských táborech uvolňují zásadně jen takoví pracovníci, kteří mají zkušenosti z práce s dětmi a aktivně pracují v dětských kulturních zařízeních závodů.

4. Závodní výbory refundují vedení závodů mzdu (ušlý výdělek, vypočtený z ročního průměru dosahované mzdy), kterou závody vyplatily včetně daně ze mzdy a příslušné částky nemocenského pojištění pracovníkům uvolněným ze závodů k organizování kulturního a společenského života v závodních rekreačních zařízeních a v pionýrských táborech. Žádná další odměna se těmto pracovníkům nevyplácí. Povinnost této náhrady (refundace) odpadá, když uvolněný funkcionář sám nebo jeho

spolupracovníci nahradí zameškanou práci bez zvýšení osobních nákladů. U ostatních pracovníků, které vedení závodů určí k zajištění provozu těchto zařízení, jako jsou správce, hlídač apod., se podniky řídí vyhláškou Ústřední rady odborů a ministerstva financí č. 122/1960 Sb., o poskytování prostředků a o uhrazování nákladů na činnost základních organizací Revolučního odborového hnutí v organizacích státního socialistického sektoru.

5. Při vyplácení náhrady mezd trvale uvolněným pracovníkům pro činnost v kulturních a rekreačních zařízeních a pionýrských táborech se postupuje podle článku VII této vyhlášky.

6. Pracovníci, kteří byli uvolněni k výkonu funkce v kulturních zařízeních nebo výjimečně uvolněni pro práci v závodních rekreačních zařízeních a pionýrských táborech, zůstávají i po dobu tohoto uvolnění nadále v evidenčním počtu pracovníků závodu, nebo se do něho začleňují, byť i na přechodnou dobu.

Článek IX

Závěrečná ustanovení

1. Zrušuje se vyhláška č. 315/1953 Ú. l., o výkonu funkce člena závodní rady v pracovní době a o náhradě ušlé mzdy.

2. Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Předseda:

Zupka v. r.